

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

VI. An carentiæ contingentes rerum in aliquo diuino formaliter consistent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

plurium Deorum est: quodque plures Deos formaliter remouet ab existendo tanquam formalis exclusio necessitatis, & impossibilitatis eorum: ac proinde non immediata formalis necessitatis exclusio, seu impossibilitatis plurium Deorum Deus esse potest; licet sit actus primus, ex quo formale non esse necessarium, seu impossibilitatis plurium Deorum inferatur: sicut ex quouis singulari, per suam entitatem, impossibilitatis, seu necessitatis negatio pluralitatis eius entitatis inferitur.

5. Ex his plura alia eorumdem Recentiorum argumenta erantur, quæ eadem possibilitatis in actu primo, seu impotentia Dei pro impossibilitate formali chimærum similium acceptione in æquiuoco laborant. Atque enim: Deus per suam entitatem, & essentiam habet impossibilitatem peccati proprii: est quippe impeccabilis per essentiam: item impossibilitatem moriendi: cum sit per suam essentiam immortalis. Impossibilitatem insuper comprehensionis à creaturis, ut pote incomprehensibilis per essentiam: ergo impossibilitas, seu carentia necessitatis peccati proprii, moris, & comprehensionis sui à creatura, plurimque aliorum similium, identificantur cum Deo. Sed, ut nuper dicebam, de impossibilitate eorum omnium in actu primo, seu impotentia, & incapacitate Dei ea recipiendi, verum est antecedens. De eorum vero impossibilitate, seu necessitatis negatione, & exclusione formali in actu secundo, quæ ex illa Dei impotentia inferitur, est omnino falsum. Et quidem, cum impossibilis, & chimæra cuiusvis existentia solum fictitia & per rationem esse queat, ac proinde ex suorum prædicamentorum pugna in se, & à se remouetur à rebus sit, atque veræ existentie necessitatem exclusionem & negationem formalem immediatam imbitam habeant, reale, & positum aliquid cui identificentur, quodue eorum negationem inducat, inquirere perinde omnino est ac querere, cuiam entem reali eius rationis identificentur? quoue alio ente, & causa reali à rebus & existentia reali amoueatur, quod in se, & à se ab eis exclusum est: verumque autem non otiosum solum, sed & stupidum forte videatur.

6. Sed adhuc opponunt inferri ex nostra sententia duo contradictoria, nempe Deum posse efficaciter nolle remotionem chimære, ac non posse efficaciter illam nolle. Possit quidem, quia potest efficaciter nolle quiddam summe perfectum non est, uti non sunt remotiones, seu carentie chimære. Non posse autem: quia virtualiter vellet ea nolitione carentie, seu remotionis chimære huius existentiam, quod est impossibile. Sed non videtur ad nolitionem efficacem Dei præter summæ perfectionis defectum requiri in obiecto possibilitatem non defectionis, quæ in necessaria chimære carentia, seu remotione non adest. Item in obiectum impossibile, cuiusmodi est defectus remotionis chimære efficacia diuinæ voluntatis, imo non amens hominis, ferri non potest.

QVÆSTIO VI.

An carentie contingentes rerum in aliquo diuino formaliter consistant?

OCcasione impossibilitatis, siue necessitatis negationis, atque formalis exclusionis chimære Recentiores iidem, qui eas Deo identificant, ac non, nisi in diuino aliquo profus necessario earum verificationem assignari posse, censuerunt, ad carentiarum, seu negationum contingentium creaturarum rerum verificationem ad diuinum etiam aliquid recurri oportere iudicant: tantaque opera, & conuentione suum hoc iudicium persecuti sunt: ut, quæ vix in Philosophia (propria nimirum sede) de carentia, seu negationis contingentis essentia quaestio occuparet locum; non ibi lo-

Christoph. de Ortega, de Deo Vno, Tomus I.

lum, sed in Theologia spatium petat amplissimum, atque grauissimos de scientia, & voluntate Dei, atque alios tractatus oppleat. Idcirco nos eadem vicinitatis carentiarum contingentium cum necessariis impossibilium occasionem & iure simul, semelque Philosophiam, & Theologiam ab his in præsentiarum purgabimus.

CERTAMEN I.

Referuntur opiniones de constitutio formali carentie contingentis.

ETI opinioniones omnes Philosophicas de formali carentia contingentis impugnare animus non sit, eas tamen referre placuit, ut, qui possint ei, quam propulsandam, atque ablegandam suscepimus, inferuire, confutentur. Prima igitur sententia fuit carentias contingentes in nolitione, seu decreto efficaci, quo rem, cuius carentia est, vult Deus non existere, atque à rebus, & existentia semouet, formaliter plerumque consistere; licet quandoque in entitate creata positua consistat. Referuntur pro hac sententia Agidius in 2. d. 34. quæst. 1. art. 3. videturque consentire Greg. d. 24. art. 1. quibus accessit Sforcia Pallavicinus. 5. assertionum Theologicarum, aliens stare in relationibus creatis terminatis ad id quo vicino determinatur subiectum ad carentiam tali forma, quod plerumque erit decretum, seu nolitio Dei de existentia illius. Verum, si semel in decreto efficaci, seu nolitione Dei, quæ necessario in rei cuiusvis ab existentia exclusionem intercedat, & ut hi autem, præcedat, formaliter rei contingentis carentia collocaetur: nescio, quo pacto ea adesse possit, quin carentia rei illius sit.

2. Consequentius igitur secunda Recentiorum sententia docet, contingentes rerum carentias semper, itaque lege, in nolitione Dei, seu decreto eius efficaci de non existentia rei, cuius est carentia sitam formaliter esse. Noster Antonius Perez Valiendæ sententia huius Antesignanus, quem ex sua Castellana Prouincia Recentiores plures sequuntur, atque è Toletana nostra pauci: ex quibus nonnulli actum scientiæ essentialiter veri, siue diuinæ, siue creatæ, ac proinde impossibilis cum obiecti existentia illius carentiam formalem addunt. Et hi quidem in eo, quod addunt de scientia, non satis consequenter loquuntur. Cum enim scientia essentialiter vera de negatione existentie obiecti, Petri v. g. negationem existentie Petri necessario supponat suo modo existentem, & constitutam ipsius constitutum esse minime potest. Secundo: cum in horum etiam sententia carentia, seu negationes contingentes in decreto efficaci, seu nolitione diuina de existentia rei formaliter consistant, atque hæc scientiam negationis rei præcedat: quo pacto carentias eiusmodi constituet, quas supponit constitutas? tertio entitati cuius plura contradictoria dantur, quod impossibile esse ostendimus cert. 4. num. 6.

3. Tertia sententia in relationibus creatis positius rerum carentias, & negationes collocat: quas tamen connotare ait plerumque nolitionem, seu decretum Dei prædictum, quo res ad non existendum determinatur, licet non semper: ut docet noster Sforcia Pallavicinus lib. 5. assertion. Theologicarum, num. 182. atque alij ex nostris Salmanticenses Recentiores, qui consequentius, ut ex num. 1. constat illud plerumque reiciunt, ac semper eas relationes diuinum aliquid rei connotare defendunt. Licet addant, in consequentia, quæ citatus Sforcia, actum etiam scientiæ creatæ essentialiter verum. Præterquam quod, tam hi, quam Recentiores citati num. 2. pro additione simili, aliud implicatorium, quod infra persequemur, incurrunt: nimirum, quod extremo vni contradictionis plus, quam vnum, siue plura designent.

4. Quarta sententia Monzæi nostri d. 1. c. 3. quem Recentiores nonnulli sequuntur, asserit: carentias, & nega-

T

nega

negationes rerum esse ipsas res possibiles connotantes propositionem, negatiuam veram de earum existentia v.g. *Petrus non existit*. Citat pro hac sententia Aureolum Gabrielem, Scotum, & alios. Verum, cum propositionis cuiuslibet veritas in conformitate cum suo obiecto, quod supponit, sita sit, oportet, vt negatio, seu carentia rerum ante, & independentem à propositione, quae vere rei existentia negatur, sit formaliter, ac vere ex parte obiecti constituta, nequit ergo in ea relatione, seu connotatione verae propositionis negatiuae, quae ab eiusmodi propositione necessario pendet, collocari. Idcirco aiunt dicere pro fundamentum posituum impedimentum rei, cuius carentia dicitur, vt nonnulli explicant apud Antonium Perez citatum, scilicet carentiam frigoris, existentiam caloris, atque vniuersum cuiuslibet carentia existentiam sui contraria.

5. Sed certe haec sententia, ita etiam explicata, curta, & falsa est. Curta, quia ad rerum, quae contrarium non habent, carentias, non extenditur. Falsa: quia, cum forma opposita, & contraria solum exigat, vt summum, expulsionem alterius secum impossibilis, cui Deus potest non annuere, atque vtramque conseruare: poterit esse existentia vnius, quin sit opposita carentia: quare in existentia formae oppositae essentia carentiae alterius formae, neque fundamentum ad quod necessario carentia essentialis resulter consistere minime potest. Accedit quod Deus vtrumque contrarium destruere potest, quorum defectus sine vtriusque carentis dari nequit; cum tamen neutrius carentia, aut essentia, aut fundamentum, ex quo necessario resulter contrarij existentia, quae tunc non est, esse queat.

6. Quinta sententia: rerum carentias tenuissimum, ac valde exile esse posituum, siue existentiam tribuit intrinsecam, vt aiunt nonnulli apud nostrum Thomam Comptonem Carleton d. 18. log. sect. 4. num. 4. Id quod docere alij videntur apud Spinulam d. 1. physic. sect. vit. dum esse posituum, quod carentis tribuunt abusu-um appellant: quod ita exile, tenueque, vel abusu-um illud esse sit, vt in nihilum abeat, sitque non esse purum termini, quem carentia à rebus, & existentia secludit: quod proinde abusu-um solum esse dicatur. A veritatis scopo hi non aberrant, vt videbimus; sed male loquuntur, dum posituum esse illud appellant. Si tamen aliquod esse posituum exile abusu-um, & vmbriatum, cuiusmodi mens tribuere eis solet, quae verum, & reale esse nullatenus habent, sed solum in cognitione, cum de eis cogitatur, vt alij apud Spinulam, & Carletonem existimant, in ente rationis carentias rerum ponunt.

7. Sed hi tamen errant manifeste. Tum, quia res quam plures non dari à parte rei certissimum est, atque omnino ab intellectu, & cognitione independentes: ac de fide plures esse mortuos, imo, & res omnes ex aeternitate non fuisse, cum omnia in tempore sint facta. At vero, quando res non sunt, earum carentias reipsa dari, & per se notum est, & ratione euidentis: alioqui duplex contradictorium falsificaretur simul. V.g. *Adamus est, Adamus non est*: quare ex contradictorijs alterum in rebus esse necessarium omnino est. Si autem reipsa, atque independentem prorsus à cognitione res non sunt, independentem etiam à cognitione earum carentias dari euidenter erit. Tum etiam: quia, cum entia rationis, tunc solum, cum cognoscuntur adfint: peccata omnia omissionis, quae in carentis, seu negationibus actionum sunt, tunc solum, cum considerantur, atque ab eo, à quo considerantur, erunt, si in ente rationis sint posita. Item is solum, qui defectum diuinarum in me considerat, earum carentiam in me ponit; non, qui eas mihi subripuit. Vnde qui, vt meam subleuet egestatem, atque ei ex misericordia succurrat, illam considerat prius, quam misericors, fur erit: & qui Christi mortem contempletur potius, quam carnisce, Christicida erit. Nec Daemon gloria carebit, nisi ab aliquo cogitetur, quae sunt absurdissima, atque à sana mente abhorrentia.

8. Iam vero, si illo esse posituum, quantumuis tenui, & gracili, quod carentis tribuitur rerum, posituum verum esse, atque existentia realis intelligatur, aliarum

sententiarum, quae verum esse posituum carentis contingentibus rerum attribunt, difficultates non euadent, vt ex dicendis patebit: itaque in eo relate haecenus sententia (si hanc de ente rationis omittas) conueniunt: vt carentia rerum contingentes aliquid posituum sint, verèque, & realiter posituum: discrepat autem secunda Recentiorum sententia, atque maiore sui parte sententia prima à reliquis sententijs memoratis: quod illa duar in diuino decreto efficaciter eas collocent: reliquae vero in aliquo posituo creato, siue illud relatio, siue forma opposita aut contrarium illi, cuius carentia in rebus datur, siue quidpiam aliud sit vti earum relatione data liquet. Et quamuis eas solum sententias, quae in diuino aliquo predicato contingentes rerum carentias formaliter ponunt, impugnare auiamus sit: quia tamen, si vniuersum in nullo ente posituo collocari posse non streuit, consequenter neque in predicato diuino, quod posituum necessario est, itare posse deducatur: idcirco generatim primum ostendam, ac deinceps secundum.

CERTAMEN II.

Carentiae rerum contingentes in nullo vero esse posituum consistere; sed puras rerum remotiones, & non esse earum monstratur vniuersum esse.

1. **S**I Doctorum tantum momentis agenda res foret, nulla egeret probatione conclusio: adeo est probatis Doctoribus communis; licet enim eorum plerique carentis rerum contingentium, verum esse negatiuum concedant, dum negatiuum aiunt, esse illud, quod prima voce videbantur carentis tribuere, non solum corrigunt, sed euerunt, ostenduntque solum aliter rerum eiusmodi carentias à parte rei (nec solum sicte, & per rationem, vt chimeras) fore admitendas. Ita conser expresse S. Thom. 1. p. quest. 48. art. 2. vbi negationes in rebus ait esse, non ponendo in eis aliquid, sed tollendo. consonat, quest. 1. de malo art. 2. & quest. 21. de verit. art. 1. Scotus apud Thomam Comptonem d. 18. logicæ, Gabriel in 1. d. 24. quest. 1. dub. 3. Capreol. in 2. d. 34. quest. 2. ad 1. Ferrara 3. cont. gent. c. 19. Sotinas 6. metaphys. quest. 8. & lib. 10. quest. 15. Aureol. in 1. d. 36. art. 2. Scotus 1. physic. quest. 8. noiter Fonseca 4. metaph. c. 2. Palqualig. tom. 2. metaph. d. 65. sect. 2. num. 8. & Mastris apud Pontium iam citandum. Atque hi quidem omnes purum non esse, & remotiones rerum carentias appellant, quin de eis negatiuum esse affirmant: licet idem negatiuum esse, atque purum non esse significet. Eo tamen nomine esse negatiui aliquando admissio eandem conclusionem tradunt nostri Molina apud Comptonem citandum, Vazq. 1. p. d. 61. c. 1. & 2. Soar. d. 54. metaph. sect. 3. num. 3. vbi satis pro se, & pro alijs per esse negatiuum de carentis loquentibus pro nostra hac conclusione se & illos explicuit, dum eas non esse entia realia, sed rationis. Sed non entia & quae in rebus nihil ponant, sed solum tollant: affirmat sancti Thomae phrasin. Repetit sect. 5. num. 2. & num. 5. ac sapius alibi, atque sect. 4. Item Conimbrienses 1. physic. c. 7. quest. 7. art. vit. Rub. in log. de ente rationis num. 13. & 1. physic. d. 3. sect. 2. & d. 9. met. 5. 66. & 72. Arriaga d. 3. physic. sect. 12. dist. 6. metaph. sect. 5. Ouidio controu. 12. met. d. p. 4. Thomas Comptonus Carleton supra sect. 2. 3. & 4. Pontius lib. 1. d. 34. q. 1. & additione contra Mastrum, qui pro eadem conclusione est, etsi voce à Pontio dissideat, contendens esse negatiuum carentis huius concedendum non esse.

2. Ex quibus constat solo tantorum Doctorum pondere, & numero, qui vigesimus est (in quibus Theologiae Princeps S. Thom. & Scotus, cum scholis suis totis, Vazq. & Soar. numerantur) satis firmiter conclusionem nostram fundari. Sed maius, ab auctoritate etiam, pondus eidem conclusioni accedit ex Ecclesijs, & Theolo-

gæ Lamine Augustino de Genesi ad litteram cap. 5. ita scribente: *Non enim Deus fecisse tenebras dictus est: quoniam species ipsas Deus fecit; non privationes, quæ ad nihilum pertinent.* Firmiora etiam adiunt scripturæ, & Conciliorum testimonia. Ioan. 1. *Sine ipso factum est nihil.* Nihil autem omne positivum excludit esse; quia est contrarium remotionum positivorum omnium: quare doctæ aiebat recitatus Augustinus, privationes ad nihilum pertinere: quia ex omnibus absolutum nihil constat. Ioan. 15. *Sine me nihil potest fieri.* Et sexcenta alia sacre pagine in eandem sententiam testimonia. Item de fide est: *Deus de nihilo utramque condidit creaturam.* Argue item: *Deus omnia potest in nihilum redigere.* Vellem ergo mihi ab adversariis explicari quid per nihilum Sacra pagina intelligat: quidque purum nihil præter omnis entis veri remotionem? & quomodo ex nihilo omnia Deus fecerit, atque in nihilum redigat: si in ipso nihilo puro aliquid ens positivum, siue creatum, siue increatum continetur: sed de hoc iterum à ratione contra eodem agemus.

3. Iam à ratione probatur generatim conclusio: quia, sicut huic propositioni: *Omne ens positivum existit.* Contradictorium assignari potest, ita, & eius obiecto vere, & à parte rei contradictorium assignandum est. Atque, si rerum carentia in positivum quous consistant, neque esse neque assignari contradictorium eius propositionis obiecto: ergo rerum carentia, seu negationes in nullo esse positivum constant. Minor suaderetur, nam cetera patent. Quia, si in aliquo ente positivum carentia rerum constant, ut vere, & à parte rei aliqua rerum, seu rei alicuius negatio deat, quod obiectum propositionis contradictoria sit, aliquid ens positivum dari vere, & à parte rei debet, in quo carentia, seu non esse rei alicuius consistat: sed aliquid ens positivum vere, & à parte rei existens, non contradicit, sed subalternatur potius, & continetur in obiecto illius primæ propositionis: *Omne ens positivum existit*, ut patet, cuius obiecto obiectum contradictorium assignandum erat: ergo, si carentia rerum in aliquo positivum consistant, non potest dari, assignari à parte rei, verum obiectum contradictorium obiecto illius propositionis. Nec valet aliquid ens positivum negatum contradicere omni enti positivum affirmato. Si enim in ente illo positivum negatio adhuc ens verum, & reale positivum claudatur, ut in horum sententia claudi debet, perit argumentum, si non claudatur est nostra conclusio. Ut mutam affirmatum, & negatum ex parte obiecti non esse, sed esse denominationes ipsi à propositionibus extrinsecis advenientes, quæque in veris propositionibus ex parte obiecti solum, vel ens positivum, vel eius negationem, & remotionem; seu ens, si ita loqui velis, negationem supponant.

4. Dices primo in hac doctrina, non omni propositioni, assignari posse contradictorium, neque eius obiecto. Etenim huic propositioni. *Omne cognoscibile est cognoscibile.* Cuius contradictorium esse debebat: *aliquid cognoscibile non est cognoscibile.* Quæ propositio, cuiusque obiectum subalternatur primæ, ac proinde neque ipsa, neque eius obiectum, primæ, cuiusque obiecto contradicere queunt. Minor probatur: quia aliquid cognoscibile subalternatur, & continetur sub omni ente cognoscibili. Video Recentiores, tam levi probatione, minorem admittere, atque, ut se ab argumento expediant, multa quæ melius quiescerent, movere. Cum tamen Minoris illius nulla ea probatio sit. Etenim solum probat subiectum eius propositionis sub universali contineri, quod omnino opus est, ut ei contradicatur: cum aliter eundem de eodem non esset, ut omnis contradictoria esse debet; non autem probat totum obiectum illius propositionis contradicere universali affirmatiue sub huius obiecto contineri. Etenim non cognoscibile, quod in particulari negatione illius contradictoria ponitur est cognoscibile, quod erat universalis affirmatiue prædicatum, negatio, seu cognoscibile negatum. Sed dices id ipsum, quod negatur cognoscibile debet: atque ex parte prædicati negatur cognoscibile in contradictoria negatiua; ergo quod ponitur ex parte prædicati est cognoscibile, quod includebatur ex parte subiecti, sicut universalis ponebatur: ergo totum obiectum negatur particularis subalternatur, seu continetur sub obiecto universalis. Negatur hæc consequentia: co-

Christoph. de Ortega, De Deo Uno, Tomus I.

gnoscibile enim negatum, seu negatio eiusdem cognoscibilis non est cognoscibile, sed eius contradictorium, ut in hac: *Petrus non est Petrus*, idem Petrus negatur, qui in contradictoria *Petrus est Petrus*, affirmabatur; & tamen non est idem Petrus negatus, seu negatio Petri, ac Petrus. Argumentum autem probationis solum probat propositionem illam negatiuam particularem falsam, & implicentem in terminis esse, sicut hæc, quæ à nobis in exemplum adducitur: quod extra rem est.

5. Probatur secundo conclusio. Quia, si negationes, & carentia rerum in positivum, non autem in pura negatione ab omni positivum distincta, consistent, non solum propositioni præfate, cuiusque obiecto, sed nulli propositioni dari contradictoria potest, sed sola contraria, quæ est inter positiva impedimenta mutuo se impediencia, ac sub eodem genere entis se expellencia. Id, quod & receptissimam divisionem oppositionum in contrariam, & contradictoriam, tanquam inane delirium, & chimaram irridet, & totam dialecticam, imo & scientias omnes evertet. Assumptum suaderetur. Quia, nisi dentur negationes rerum puræ ab omni positivum distincta, non dantur obiecta contradictoria. Sed his non datis, nec dantur propositiones contradictoriae: ergo. Maior probatur: quia enti sola, ac pura negatio entis contradicit, sicut non esse contradicit esse: at ens, seu non esse nequit esse idem quod ens, sed pura negatio entis, seu esse: ergo, nisi negationes puræ ab omni positivum distincta dentur, nequit esse obiectum contradictorium entis, seu esse. Minor probatur. Quia obiecta derivant oppositionem in propositiones: ac ideo assensus affirmatio est: quia obiectum esse apprehenditur, sicut enuntiatur: & ideo negatio, & dissentius à prædicato est, quia negatio illius esse in subiecto percipitur. Sed accipe huius confirmationem ex Arist. in Dial. c. de oppositis. Ita scribente. *Uti affirmatio, veluti sedet, negationi, seu non sedet, opponitur: sic, & res, quæ sub utrumque cadunt, sedere inquam, & non sedere, sibi mutuo adversantur.* Dicant nunc Recentiores: ita à nobis contradictoria apprehendi, & iudicari, ut alterum extremum pura negatio sit; aut in re aliquid positivum claudi: ac proinde corrigendam esse à ratione, & discursu cuiusmodi apprehensionem, & errorum commune iudicium: corrigantque, dum fateantur se Aristotelis, atque omnium sapientium errorem iudicii corrigere.

6. Tercio probatur conclusio. Carentia rei est obiectum enuntiatum per negatiuam propositionem: atque obiectum per illam enuntiatum nil positivum est: ergo carentia rei nil est positivum, sed merum negatiuam, & nihil. Probatur minor primo. Quia sola remotione formalis, & defectu entis positivi, quod negatur, verificatur ea propositio: cum ex ea præcisè, seclulo quous alio positivum, conformetur suo obiecto. V. g. Antichristus non existit; sola, ac pura remotione Antichristi à rebus nunc posita conformis suo obiecto est, quin aliquid positivum in rebus existat. Tum etiam. Quia in ea nihil positivum enuntiatur, neque plerumque cogitatur ab enuntiante: imo, ante adversariorum sententiam, nunquam ab illo cogitabatur: at nequit verificari propositio nisi deat obiectum per illam enuntiatum: ergo obiectum enuntiatum per propositionem negatiuam, formaliter, nil positivum est, sed pura entis positivus remotio. Secundo probatur, virgentius adhuc, eadem minor. In hac propositione, *nil positivum contringens existit.* Enuntiat carentia cuiusvis, & omnis entis positivi: at id, cuius carentia enuntiat, seu, quod negatur per propositionem, nequit enuntiat, per eandem: ergo nihil positivum in ea propositione enuntiat: ac proinde in eius propositionis obiecto enuntiato nihil positivum est, quod per illam enuntietur: sed sola, ac pura entis positivi cuiusvis, seu omnium positivorum remotio, ut in ea minori dicebatur.

7. Dices. In ea propositione id in re ipsa latenter affirmari, quod negatur expresse. Siquidem rei carentia ea expresse, qua dicitur negatur, & latenter affirmatur aliquid positivum, in quo carentia oppositæ contringens cuiusvis consistit. Sicut hac propositione, *p. prima impedimenta cuiusvis entis positivi existunt*, expresse entia positiva affirmantur, & latenter eadem remouentur, & negantur. Nec mirum est idem re ipsa sub una expresse

propositionis vnus affirmari, quod sub alia alterius propositionis expressione negatur. Sicut sub vna propositionis expressione possumus negare rationale, & simul affirmare animal cum illo identificatum. Sed locum simile hoc non habet, est quippe chimaricum, vt patet. Etenim præcisiones formales locum non dant, vt idem reipia affirmari, & negari admittatur; imo vero, neque concipi vnum prædicatum rei eiusdem vero obiectiue, licet apprehensionis vnus prædicati præscindendo ab alio secum identificato dent locum; non tamen apprehensioni, & iudicio vnus cum negatione alterius secum identificati sine expressa contradictione, & chimara: ac proinde sine necessaria iudicii illius falsitate, & apprehensionis errore.

8. Secundo. Vt verum in animali, & rationali, quæ vel diuersæ obiectiue formalitates sunt, vel saltem diuersa habent connotata, exemplum haberet: aut in carentis rerum contingentium, quæ in solo positio impedimento sunt, in horum sententia sita, verum habere non potest. Nam idem ipsum tam realiter, quam formaliter eadem propositione affirmari, & negari nullatenus, nisi cum aperta contradictione, potest: ergo, licet impedimenti positui, in quo realiter, & formaliter rei contingentis carentia, per se, consistit, possit, vnum prædicatum, seu vna formalitas affirmari, & negari aliud cum ipso realiter identificatum; non autem affirmari, & negari carentia, seu impedimentum ipsum totum, nisi contradictorie: non minus, quam affirmari, & negari simul animal, vel Petrum. Sed quidquid de hoc sit, vterius, vel respondentes præscindunt obiectiue, vel formaliter solum? si obiectiue, aliud concipiunt cum affirmant impedimentum rei contingentis existeret, ac quando negant rem existeret: ac proinde id quod concipiunt formaliter positium non erit, sed purum nihil, quod cum positio identificari repugnet. Si autem præscindant formaliter solum, idem expriment cum negant, & quando affirmant, licet diuersus expressionis modus sit, qui affirmantem, & negantem simul idem ipsum, quod solum cognoscit, a contradictione, ex casu non potest: cum idem sub ratione eiusdem (eo solum quippe modo illud cognoscit: cum cognitionibus illis directis non existentia vniuersalis omnis eius, quam negat, & existentia positio rerum entium impedimentum, quam affirmat supra ipsas, & modos expressionis non reflectat) affirmet, ac neget.

9. Tercio probatur eadem illa minor, ac simul confirmatur illius probatio prima: quia hæc propositio, *Antichristus non existit*, vere enuntiata fuit: à mundi exordio: ergo eius obiectum enuntiatum à mundi exordio fuit cognitum à profertentibus (alioqui omnes illam profertentes stupidi, ac vesani essent: imo impossibile est à veteribus, & stupidis adhuc, enuntiarum incognitum, & incognitum) sed ad hæc vsque tempora nemo cogitabat, necum censebat, carentiam in positio consistere: ergo solum remotionem, & negationem puram, seu carentiam existentia Antichristi: ergo sola remotio, carentia, & negatio pura existentia Antichristi, ac nihil positium, fuit obiectum ea propositione enuntiatum, vt proponebatur in minori. Insuper: cum vera semper ea propositio fuerit: modi obiecto vera erit: acque illa sola pura carentia, & negatio, quin aliquid positium sit, satis à rebus Antichristum removebit, vt contendimus. Item & nunc reliqui à Recentioribus hinc vere iudicant. Antichristum non existeret, cum tamen, dum id indicant nihil positium cogitant, sed solum eius defectum & purum non esse, quos, si falli dicis, quia nullum datur impedimentum positium, ridendo dicere poterunt se de Petri carentia, & pura, & remotione, agere, non de impedimento positio, quo ea carentia, & remotio inducitur. Sane si roganti: an carentia consistat in positio? respondeas, *Datur Deus, vbi aliud positium iuxta, varios modos assignandi impedimenta rerum, quod æquiualeat in sua doctrina huic: omnis carentia in positio consistit*: ridendum merito esset. Quæ his responderi possent statim subdam, & refellam num. 10.

10. Quid plura? ne Recentiores quidem ipsi, contra quos agimus, negare possunt se carentiam puram, atque ab omni positio distinctam concipere, dum illam indistinctam negant. Etenim nemo dubitare, aut negare po-

test id quod nullatenus apprehendit, & cogitat, sed profus illud ignorat. Atqui aduersarij inquirunt, an carentia à positio distingatur, ac sit mera negatio: idque esse negant: ergo eam cogitant, & apprehendunt, vt meram carentiam ab omni positio distinctam. Quod si ex suo conceptu obiectiue, ab omnibus hæc tenus admissio, atque ab aduersariis admittendo, imo admissio de facto, pura negatio ab omni positio distincta, erit plane & suo conceptu inidentificabile ipsi. Confirmatur. Quia, si carentia conceptus obiectiue diuersus ab impedimento positio sit, dum inquiritur, an carentia rerum in positio consistat: erit intellectus questio, & addubitatio, ac si rogaretur an *Petrus distingatur à Petro, vel sit Petrus?* erit enim sensus, an impedimenta rerum contingentium sint impedimenta rerum contingentium: vel à se ipsis distinguantur: quod assertu ridiculum est. Sed dicet te concipere sciam à nobis, & chimaricam carentiam. Bene: vel ergo concipis chimaram omnino ex positio compactam, & sic dubitas, & negas distinctionem de obiecto, quod non concipis, sed profus ignoras: quod insanum est: vel illam concipis ex positio & mere negatio ab omni positio distincto fabricatam, & iam concipis carentiam puram. Insuper, tunc cum ea chimara à te negatur, vel negatur carentia positio, & mere negatio simul, & sic negatur duplex contradictorium, atque affirmatur duplex contradictorium simul falsum esse posse: vel negatur illa solum chimara pars, quæ ex suo conceptu omne positium excludit (altera enim pars chimara, quæ positium claudit, est tua sententia) ergo concipis negationem rei ab omni positio distinctam, vt contendebamus.

11. Quarto hæc vox *nihil* aliquid habet significatum. Vel ergo eius significatum est aliquid verum, & positium, vel non, sed omnis positio negatio, & carentia pura. Si secundum: ergo cum significet carentiam puram omnis entis, eius significatum in pura carentia ab omni positio distincta consistit. Si autem significet aliquid verum, & positium: ergo nihil est aliquid, ac vera erit hæc propositio in terminis implicatoria: *nihil non est nihil*, quæ eadem est cum hæc. *Nihil est aliquid*. Verum *nihil* puram rerum carentiam, & remotionem significare, seu purum nihil, probatur vterius ex Ioanne 1. *Sine ipso factum est nihil*. Si enim aliquid positium significaret, sensus esset, sine Deo factum esse aliquid: quod est erroneum. Nec satis erit Recentioribus illud positium, quod *nihil* significatur, diuinum quid esse, ac proinde non factum. Etenim nihil illud factum sine Deo dicitur: ac proinde ad Deum recurrit nequit, vt nihil factum dicatur. Item nulla vox significans positium est synonyma, sine æquiualeat huic voci *nihil*: ergo hæc non significat positium aliquid. Antecedens patet in his fidei sanctis propositionibus. *Deus omnia quæ fecit potest in nihilum reducere*. Ioann. 1. *Sine me nihil potestis facere*. Iob. 4. *Nihil in terra sine causa fit*. Math. 10. *Nihil est opertum, quod non reuelabitur, & occultum, quod non sciatur*. Luca 9. *Magister rota nolle laborantes nihil capimus*. In quibus, quocumque termino positium significante *nihil* explices, absurdus sensus efficitur. Dices, *nihil* significare aliquid respectu Dei, non autem respectu creature. Contra primo: ergo sine Deo factum est aliquid Dei, quod multisimam est implicatorium, & erroneum. Etenim quod est nihil respectu creature: aliquid, per te, est respectu Dei: sed respectu creature factum est nihil: ergo factum est aliquid respectu Dei. Contra secundo. Impedimentum positium, quatenus respicit creaturas est, ac dicitur nihil: sed quatenus respicit creaturas est aliquid: ergo quatenus nihil est aliquid.

12. Probatur quinto conclusio: quia bruta per imaginationem cognoscunt rerum carentias. Sic de catulis subreptis rugit leona: atque carniuora animantia non egrediuntur ad rapum, quouique noctem adesse, abesseque lucem cognoscunt: vel, quod nobis magis faciet, lucem, vel catulos non vident: sed bruta non percipiunt tunc impedimentum positium existentie illorum rerum, vel in se, vel in loco, & spatio illo. (Maxime, si eiusmodi impedimentum sit decretum Dei) ergo carentia rerum non sunt in positio impedimento existentie rerum. Minor probatur. Quia in primis Dei decreta nequeunt percipere: atque ex creatis impedimentis lucis

vel solis ea non percipiunt: cum sint ultra sensuum sphaeram. Dicunt Recentiores, bruta non cognoscere Dei decreta, & nolitiones sub hac ratione, scilicet quatenus sunt laci, vel catulorum impedimenta. Contra: quia per te formaliter, quatenus decretum, seu nolitio Dei efficax de existentia lucis est, est impedimentum formale lucis, cuiusque negatio: ergo nequit cognosci nolitio Dei, ut impedimentum formale lucis, cuiusque negatio est, quin cognoscatur, ut nolitio efficax Dei de existentia lucis.

13. Denique probatur ex illo receptissimo axiomate: *sicut affirmationis causa, est affirmatio, ita & negationis causa, est negatio*. Quod in causis, & effectibus receptissimum in Philosophia, & Theologia est. Nempe ex puro non esse, siue negatione causæ, & influxus necessarij requiritur ad effectum præcisè poni effectus remotionem, seu negationem, quin aliud, siue positivum, siue negativum intercedat, sicut ex positione causæ, & influxus necessarij ad effectum ponitur effectus. Et ratio est manifesta. Etenim si causa hæc, & influxus positivus ad positionem effectus requiritur, eis, vel eorum aliquo deficientibus effectus non erit, licet reliqua eius impedimenta non adsint; alioquin ea necessitatio non requireretur, ut esset effectus: ergo non esse rei, seu effectus illius remotionis quibus impedimentis, ex eo præcisè, quod causa, & influxus necessarij ad illum deficient, apponitur, suoque modo à parte rei erit. Tunc autem in nullo positivo impedimento illius carentia, seu non esse potest consistere; cum tamen cuiusvis essentia esse nequeat sine seipsa: ergo carentia rei contingens essentia, & formalitas non stat in positivo rei impedimento, sed in pura rei illius negatione, ac remotione mera. Confirmatur: quia sublatio Dei, cuiusve decretis efficacibus de rerum existentia, quæ causa necessaria, & essentialis rerum omnium sunt, non efficit res ex puro defectu causæ necessariæ, & essentialis earum: ut idcirco recitatis verbis ex Ioan. 1. dicatur *sine ipso factum est nihil*, ut persequar certamine frequentius.

CERTAMEN III.

Carentias contingentium rerum in nullo prædicato diu. no stare speciatim contra Recentes nostros monstratur.

1. Vtinus tandem ad præsentis instituti certamen, atque præcedentis certaminis scopum: ostendendi, nimirum, in nullo decreto efficaci, seu nolitione Dei de existentia contingentis huius defectum, & carentiam posse consistere, ut nostri Recentiores enixe contendunt. Si enim in nullo positivo stare eiusmodi carentia potest, in decreto, seu quonvis alio Dei prædicato (cuius prædicata omnia positiva sunt) stare nequibit. Verum speciale hoc Recentiorum inuenitum specialibus rationibus confutandum nobis in præsentatum est: & præterea ea, quæ, dum generatim eiusmodi carentias in nullo positivo impedimento stare posse monstrabant, neque in vilo decreto diuino consistere obiter ostendebant cert. 2. arg. 1. & 6. n. 12. & 13. arguo primo ex verbis Ioan. 1. *sine ipso, id est verbo, ac Deo factum est nihil*: ergo sine vilo decreto Dei, aliove prædicato diuino de non existentia rerum. Probatur consequentia: quia sine Deo, nec decretum, neque aliquid diuinum est: sed sine Deo factum est rerum contingentium nihil: ergo sine decreto, vel prædicato vilo diuino factum est nihil. Sed quidquid factum est eo modo est, quo factum est: ergo sine vilo decreto, aut prædicato diuino est nihil. Probatur subsumptum antecedens licet de se, ac ex terminis patcat. Inde enim probatur euidenter, imo ibi reuelatum est, verbum esse hominem: quia verbum factum esse hominem: dicitur Ioan. 1. *Et verbum caro factum est*.

2. Dices: Carentias rerum factas dei non posse: sed potius non factas res: ac proinde ex subsumpto probato, & admissio nihil pro nobis inferri. Non dubito rerum carentias non fieri vero positivo influxu, & actione, sed

eius defectu, unde probabam cert. 2. num. 13. rerum carentias nullo positivo impedimento, ut suo modo finiegere, sed solo influxu, & actionis defectu res non fieri: ac proinde neque esse: aut eodem defectu, quo res non factæ dicuntur, nihil factum esse ab Spiritu sancto dicitur, nec solum res non esse factas. Et sanè, licet silentium negatio loquela, & vocis sit, factum esse in callo silentium ab eodem Euangelista in Apocalypsi dicitur. Sapientique sacra pagina, & Latine lingue periri eadem phrasi, ut propria loquuntur, sim. 7. terque de aliis rerum carentiis Scriptura, & prophani authores. Cædes enim, & clades magna, id est interitus, & mors factæ in Israel, & in exercitiis frequenter dicuntur. Ea enim, quæ actionem physicam terminare nequeunt, possunt tamen terminare actionem grammaticalem: quod satis est, ut proprietate sermonis facta dicantur.

3. Probatur secundo conclusio. Quia, si rerum carentia stant in decreto de non existentia rerum, seu in nolitione existentia earum positua, nequit assignari huius decreti obiectum intantum. Probatur: quia obiectum efficaciter intantum non est rei existentia, sed non existentia potius, seu rei carentia: ergo, si rei non existentia, & carentia sit ipsum decretum, ut non existentiam rei velit ipsum decretum velle debet: ergo decretum illud, in quo rei carentia consistit, debet esse decretum reflexum: siquidem directi nequit assignari pro obiecto non existentia, seu carentia rei, quæ intenditur, ut non sit: unde rursus probatur, neque decretum primum reflexum esse posse rei carentiam, seu non esse: quia cum habeat pro obiecto decretum directum, quod rei carentia non est, ut vidimus, nequit dum illud intendit, & vult, rei carentiam, seu non esse velle: ac proinde neque ipsum decretum reflexum poterit esse decretum efficax rei non esse, seu carentiam intendens: quare neque erit decretum hoc reflexum rei carentia, seu non esse: Unde rursus inferitur, nec est secundo alio reflexo decreto reflexum illud primum efficaciter intendatur, & tertio alio reflexo reflexum aliud, & aliud in infinitum, nullo ex infinitis reflexis posterioribus, & posterioribus supra reflexa decreta priora & priora rei carentiam, & non esse intendi posse: ac proinde in nullo excogitabili Dei decreto rei non esse, seu carentiam posse collocari.

4. Dices simili argumento probari contra satis vulgarem opinionem, peccatum remitti, ac destrui non posse per extrinsecam Dei condonationem: fateor. Sed quid inderoboris huic argumento decreverit, ex eo quod rem aliam mihi etiam veram euincat simile aliud argumentum, & asine: dices obiectum huius decreti esse existentiam rei, non quidem volitam, sed odio habitam, eam quippe decretum efficax, & eius nolitio auersatur, & fugit: qui modus diuersus tendendi satis est, ut eo affectu res omnino à rebus tollatur. Quemadmodum identitas, siue esse idem prædicatur, & subiectum propositionis obiectiue est obiectum, quod mens iudicio affirmatiuo, siue assensu prosequitur; negatiuo vero, seu dissensu negat, atque speciali suo tendendi modo aduertatur. Contra: quia, licet decreti efficacis de non existentia rei, siue nolitionis posituæ existentia rei, atque efficacis auersionis, & fugæ ab eius existentia, existentia ipsa sit obiectum, & materia circa quam deliberationis diuinæ; non tamen est obiectum efficaciter intantum, omnis autem efficacis voluntatis diuinæ intantum obiectum dari debet: quod, nisi existens oppositum, scilicet non existentia, seu rei non esse, seu carentia, esse non potest. Confirmatur: quia fuga, & auersio positua, ac non mere negatiua, quæ est in suspensione actus, nisi inter extrema opposita dari nequit, ut in omni fuga, & auersione positua materiali, & spirituali cernere licet: ergo prosecutionis efficacis existentia, atque efficacis auersionis ab existentia, oppositi termini, in quos tendant, seu, quos intendant, debent assignari: scilicet rei existentia, & quæ opposita ipsi non existentia rei eiusdem.

5. Id ipsum confirmat exemplum ab aduersariis adductum de diuerso tendendi modo assensus, & fugæ dissensus positui circa identitatem extremorum propositionis. Licet enim vterque circa eam versetur, aut, quia dissensus per modum fugæ, & auersionis versatur, ad eius oppositum extremum, & obiectum tendit, scilicet eius negationem, ut expressè Aristoteles aiebat citato capite

de oppositis verbis hifce datis cert. 2. n. 5. *vi affirmatio, veluti sedet, negationi, seu non sedet opponitur: sic, & res qua sub vtrumque cadunt. Sedere inquam, & non sedere sibi mutuo aduersantur.* Nil aliud sunt autem res, quæ sub vtramque illam propositionem cadunt, nisi vtriusque obiecta, quæ in prosecutione iudicij affirmatiui assensus, & fuga, seu auersione iudicij negatiui dissensus, opposita esse debere & contradictoria relictur Aristoteles; licet materia, circa quam iudicij deliberatio versatur, sit identitas extremorum: ergo diuinæ prosecutionis voluntatis existentia, & auersionis, seu fuge positionis eiusdem existentia obiecta debent esse opposita: licet materia deliberationis, circa quam, sit rei existentia.

6. Confirmatur primo: quia materia etiam deliberationis non est sola existentia rei, sed non existentia proposita: sicut materia etiam deliberationis ad prosecutionem, seu ad non prosecutionem, seu fugam actus. Etenim ex sola propositione existentia cuiusque conuenientiarum nequit fuga actus oriri; sed ex propositione inconuenientiarum existentia eiusdem, quæ eius negatione vitentur. Confirmatur secundo: quia tota nolitio, seu efficax fuga positura, ac decretum efficax de non existentia rei, totique modus tendendi in illis reperiuntur hac solum ratione recte explicatur: volo rem non esse: in hac autem oratione, quis non videat non esse rei esse obiectum volitum: nisi tota etiam Grammatica corrigenda, imo & euertenda sit. Atque his quidem satis impugnata manet solutio illa, quam simili argumento contra extrinsecam condonationem peccati Recentiores alij solent adhibere. Nempe, eiusmodi decretum de non existentia Peccati, siue volitionem non existentie illius, non esse volitionem non existentie affectiue, id est, quæ in non existentiam, tanquam obiectum volitum feratur, sed effectiue solum, id est, quæ peccatum ex speciali tendendi modo à rebus semoueat: ut enim vidimus hactenus, atque oratio, quæ voluntas positura volitionis existentia Petri hactenus, ab omnibus etiam Grammaticis, explicata fuit, explicarique potest, ostendit, positum actus, ac decretum de non existentia Petri affectiue etiam in non existentiam Petri necessario ferri.

7. Probatur vterius: quia modus ille tendendi nolitiois existentia Petri, quicumque ille sit (est siquidem, ut Recentiores aiunt inexplicabilis, vique, quia intelligibilis) est modus tendendi affectus voluntatis: ergo affectiue, imo voluntatis affectum in aliquid effectiue ferri, quin & affectiue feratur est ad hæc usque tempora inopinatum. Imo vero ea solum ratione voluntates efficaces in aliquid effectiue ferri posse, quatenus affectiue in illud feruntur, atque inde vel seipsas, vel potentiarum executionum applicatione illud exequuntur, quod intenditur fixum apud Philosophos, & Theologos semper fuit. Secundo positura illius voluntatis, quæ ex speciali illo tendendi modo effectiue, ac non affectiue circa Petri non esse à rebus Petrus amouetur obiectum aliquod assignandum est, quod remotio à rebus, seu carentia Petri non sit: cum autem nullam præ aliis accommodatius sit, ut modus ille tendendi in ipsum, effectiue, ac non affectiue circa rei non esse inueniatur, vel cuius affectui modus ille tendendi arbitrio affigatur: Dici posset, ea, quæ vtriusque Recentiores, libertate, affectu erga muscam, vel raphanoscum speciali quodam tendendi modo effectiue, ac non affectiue circa Petri carentiam, & non esse, Petrum ex rebus tolli: id quod, ridiculum est: ac proinde & solutio hæc de tendentia effectiua, ac non affectiua erga rei non esse, ex qua eiusmodi consecrarium inferitur.

8. Denique eiusmodi tendendi modus effectiue, ac non affectiue in illo voluntatis actu inexplicabilis, ipsis Recentibus farentibus, omnino est: quod, ut ab ipsis non defenderetur satis esse debebat. Ceteris autem omnino, & ipsis est intelligibilis. Sed dicunt plura etiam ab omnibus admittenda, quæ satis explicari nequeunt. Ecce enim, inquit, voluntas superioris dantis facultatem subdito, ut aureos duos in vltus honestos pecuniarum à subdito sepe non ferat affectiue, cum potius sape, dum eam facultatem facit, nollit à subdito pecuniam illam in eos vltus expendi. Et tamen cum vltus pecuniarum effectiue licentiarum

facit qui modus tendendi effectiue specialis à nomine satis amplius explicatur: ergo similiter in nostro casu, quæ in voluntate condonatiua peccati potest euenire, ut res, & peccatum effectiue condonatio, & nolitio tollantur: quia vtraque effectiue in non esse rei, & peccati tendat, quin tendat affectiue, licet specialis tendendi modus effectiue, ac non affectiue circa rei, siue peccati non esse explicari amplius non possit. Ceterum nescio quo pacto ex eo, quod aliquid inexplicabile sit, liceat aliud explicari alias facile in alia sententia (ut in nostra de carentiis, ac non condonatione extrinsecæ peccati contingit) ita in opposita defendere, ut etiam sit inexplicabile mysterium. Inde enim omnia ita defendere possemus, ut inexplicabilia fierent: quia mysterium Trinitatis inaccessibile, & inexplicabile est, totamque Philosophiam, & Theologiam mysteria facere.

9. Sed ostendamus in exemplo inexplicabilis illius modi tendendi voluntatis superioris facultatem facientis subdito ad pecuniarum vltus nihil inexplicabilis modi tendendi circa vltus pecuniarum effectiue esse, qui affectiue non sit: sed clare, & aperte affectiue esse. Etenim subditus voto paupertatis physice potestatis vltus pecunia, & bonis, impotem moraliter, & illicitum vltus sibi fecit, independentem à voluntate superioris erga vltus bonorum à subdito faciendum: ergo sola voluntas superioris circa illum ipsum, subditum vltus potest expedire: cuius voluntatis manifestatio satis subdito est, ut vltus pecuniarum licitum ipsi reddat. Quod autem sape superior cum subdito vltus pecuniarum nollit, de nollitate, seu nolitio inefficaci, cum qua voluntas efficax eiusdem vltus subditi in superiore recte componitur, est intelligendum. Dices primo satis esse voluntatem permissiuam vltus illius in superiore, quæ affectiue non sit: esto: sed, si voluntas illa permissiua vltus subditi positura est vel formalis, vel interpretatiua, nequit non vel formaliter, vel interpretatiue affectiue in eum vltus ferri, ut contendimus: sin vero neutro modo positura est, non est ad rem exemplum. Agimus enim de voluntate positura remotionis, & carentia rei contingens.

10. Dices secundo: voluntatem illam superioris esse faciendi facultatem subdito ad rei vltus, cum qua stare potest efficax etiam nolitio vltus rei à subdito. Sed in primis non capio quo modo cum voluntate effectiue, saltem interpretatiue vltus rei subdito (cuiusmodi in superiore est, cum illius vltus subdito potest facultatem facit) efficax nolitio eiusdem vltus stare in eodem superiore queat. Alioqui cum voluntate efficaci mediorum efficaciam ad effectum stare poterit efficax eiusdem effectus nolitio: nec volita ab incendiario domus succensio censenda erit quia ignem ipsi applicuit, ut succendatur, nec mors etiam proximi ei, qui gladio illum confodit: siquidem vtrumque ab his nolitum, ut sic loquar, efficaciter simul esse potuit. Secundo quodam obiectum vult vel formaliter, vel interpretatiue, nisi vltus rei in subdito superior, cum vult in eo vltus facultatem, quam concedit: Tercio quidquid aliud facultas sit, & velit superior à voluntate vltus subditi cum re vltus facultatem vult, & facit, id tamen, quod vult, & affectiue apponit est forma cuius negatio illicitum illum faciebat, & moralem impotentiam re vltus formaliter inducebat in subdito: quare licentia, quam affectiue, & effectiue apponit, appositio, est appositio forme, quæ licitus reddit vltus subditi: ac proinde sine vltus speciali modo tendendi voluntatis superioris, in vltus tue sententia, apponitur forma affectiue, & effectiue simul, quæ posita nequit non vltus licitus esse: sicut nequit non paries dexter constitutus posita in debito loco mea dexterritate, etiam, cum non recordor, ne dum non volo, dexterum illum constituere: quocirca, ut in re nostra exemplum teneret, oporteret, ut forma, quæ à rebus remouetur formaliter contingens eo decreto affectiue intenderetur, sicque effectiue apponeretur simul, ut contendimus, atque in tua hac sententia fieri nequit: sique in vltus casu sine vltus modo tendendi inexplicabili doctrina

constitit.

CERTAM.

CERTAMEN IV.

Veritatis eiusdem argumenta plura
statuuntur.

1. Tercio argumentor: Carentia contingens decreti diuini de productione Petri, vel alterius mundi pure possibilium non stat formaliter in politico impedimento decreti diuini, sed in pura omissione decreti diuini de existentia Petri, aut alterius mundi pure possibilium: ergo carentia rei contingentis vniuersim non stat in aliquo politico impedimento decreti diuini, sed in puro non esse, seu negatione, ac non esse decreti diuini de Petri, vel alterius mundi existentia: imo, cum non alia sit ratio de carentis contingentibus aliam rerum, idem de omnibus, ex eo antecedenti inferitur. Suadetur antecedens: quia nullum decretum, quod de facto est, de rerum existentis pugnat cum decreto de Petri, vel mundi illius existentia. Sed ne recurratur ad inexplicabilem illud speciale tendendi modum decreti cuiusvis diuini. Probatur vterius illa minor, atque occurrat alteri solutioni: quia in Deo datur libertas contradictionis nec solum contrarietatis erga Petri, vel alterius mundi, atque rei cuiusvis productionem, vel decretum de ea producenda: at, si carentia decreti sit formaliter decretum aliud positum, decreto de re producenda oppositum, non autem putum non esse eius decreti, non erit in Deo libertas contradictionis, sed solum contrarietatis: ergo carentia decreti de Petri, aut cuiusvis mere possibilis productione non stat formaliter in decreto opposito, sed in pura carentia eius decreti. Maior (licet consequentia) ergo, sicut alia plura firma in Philosophia, & Theologia passim negetur ab aduersariis negantibus Deo pura omissionis possibilitatem) probatur facile. Tum, quia perfectio libertatis est, ac proinde in creaturis liberis eam aduersarij admittunt: Tum, quia cum perfectio earum sit, quæ nullam dicunt imperfectionem, Deo summe perfectio libero denegari non potest: id quod vrbegimus adhuc n.4.

2. Et sane nescio, quo pacto in hac sententia libertas contradictionis humana admitti, saluamque possit. Ideo- que argumentum contra ipsam instituendum ita erit. In creaturis liberis potest esse libertas contradictionis: atqui, si omisso, & carentia actus formaliter sit in aliquo decreto, vel prædicto diuino, nequit esse in creaturis liberis contradictionis libertas: ergo non stat formaliter pura omisso actus in aliquo decreto, vel prædicto diuino. Minor probatur: quia libertas contradictionis est potestas indifferens operantis, seu in operante ad vtrumlibet ex oppositis extremis contradictionis, vt Philosophis, Theologisque omnibus, etiam aduersariis est in confesso: atqui, si omisso, seu carentia actus sit formaliter in decreto, seu aliquo prædicto diuino, nec est potestas indifferens creaturæ liberæ, seu in creaturæ liberæ, imo neque esse potest, ad vtrumlibet ex extremis oppositis contradictionis, nempe actus, & omissionis, seu carentie actus: ergo neque est libertas contradictionis. Consequentia est certa. Minor ostenditur. Nam, si consistat formaliter omisso, seu carentia actus in decreto, vel alio quouis diuino, libero etiam, potestas illud apponendi, vel secus, non est potestas, seu in potestate creaturæ liberæ, sed Dei: ergo, si in eo formaliter sit omisso, seu carentia actus creaturæ liberæ, non est potestas creaturæ liberæ, siue in creaturæ liberæ ad omissionem, seu carentiam actus: ergo neque potestas ad vtrumlibet. Quod si libertatem creaturæ componi satis dicat ex potestate creaturæ liberæ ad vnum extremum, & Dei ad aliud, gratulabantur tibi prædere minantes, tam Thomæ, quam Caluini.

3. Arguo quinto. Si Deus creata omnia in nihilum redigeret, nihil esset positum adhuc in Deo, quo ea formaliter à rebus remouerentur: ergo eorum carentia non stat formaliter in decreto, seu aliquo politico diuino. Probatur antecedens: formale non esse creaturæ aliquando, & à parte ante, & à parte post definit

esse: sed nullum decretum, aut prædictum diuinum definit definit per æternitatem: ergo nullum prædictum, seu decretum diuinum est formale non esse creaturæ. Dices decretum esse formale non esse creaturæ pro duratione solum, pro qua efficaciter vult creaturam non existere: pro quo solum eius existentiam impedit, ac formaliter remouet, seu virtute actiua decreti, suam applicat efficaciam. In efficientia locum haberet solutio. In effectu formali formæ locum non habet. Posita enim forma & subiecto, vel inhærentis, vel denominationis, nequit non effectus formalis, vel phylis, vel denominationis apponi. Quod si circumstantia talis durationis, vel eius defectus tanquam determinans requiritur, vt remoueantur ab existentia creaturæ iam negatio durationis nec solum decretum formale erit carentia creaturæ, ac de non esse, seu carentia durationis redibit questio: an sit in solo decreto diuino, an requiratur vterius aliquid determinans per modum circumstantiæ: quidque illud sit quia positum nihil distinctum a Deo est, neque duratio, si à rerum existentia distinguitur: negatiuum autem, si in solo decreto, aut alio quouis prædicto diuino consistat omnia fuerunt quando creaturæ existerent: quo effugium ad tempus, seu durationem, etiam imaginariam, diuersam, præiudicatur: quia, cum duratio imaginaria sit solum duratio possibilis, eius possibilitas identificatur cum Deo in aduersariorum sententia: quare, & existit, sicut diuina carentia, ab æterno, nedum quando creata existerent: simile argumentum fieri potest de æternitate à parte ante, qua nihil productum à Deo fuit.

4. Sexto argumentor: omnia contingentia posita possunt simul deficere, ac non esse: at tunc nullum esset decretum Dei: ergo ceterorum contingentium defectus, ac non esse non stat in decreto Dei: consequentia est legitima: quia nihil sine sua formalitate, seu forma esse potest: ergo si formalitas non essendi ceterorum, siue eorum carentia formaliter sit in decreto Dei, nullo existente decreto Dei nulla esset ceterorum carentia. Minor probatur: quia omnia decreta Dei contingentia sunt: ergo omnibus contingentibus simul deficientibus nullum decretum Dei existeret, atque omnia deficerent: maior sola, in aduersariorum sententia probatione eget, quatenus defectum omnium simul decretorum Dei continet. Eam vero, quoad hanc partem sic proba. Ponit Deus circa omnes suos actus liberos pure omissione se habere, omitendo eos omnes, qui circa objecta, quæ libero amore, vel odio prosequitur versantur. Item, neque creatum aliquid, neque cuncta physica, infinitam habent turpitudinem, neque bonitatem, qua Dei voluntas rapitur ad amandum, vel odio habendum. Secundo: quia, si Deus ad aliquid creatum amandum, vel odio habendum cogeretur, voluntatis, & arbitrii sui perfectio, & omnino dominus non esset: imo imperfectus longe, quam nos nostri arbitrii, & voluntatis, dominum haberet, qui muscam, vel quidvis aliud creatum amare, vel odisse non cogitur. Denique, si omnes actus Dei bonitatis æqualis adituantur, ac Deus ad vnum vel alium oppositum habendum cogatur, non adeo facile alterutrum laudabiliter saluabitur in plarium, & Recentium, quibuscum agimus, sententia, cum tantum bonitatis necessario apponere alio actu debeat, si hunc, quoniam apponit, omitat: quare nulla moralis, vt hi aiunt, in alterius appositione præ alio erit, etiam physica sit libertas.

5. Denique eadem maior illius pars egregie ad hominem contra Recentis hosce ab ingeniosis aliis Recentioribus discipulis nostris, in hunc fere modum probatur: quia necessitas Dei non omitendi omnes suos actus liberos simul, & collectivè, sed apponendi vnum actum, si alium apponat, nequit esse maior, quam necessitas non coniungendi duplex contradictorium, siue necessitas, quod ex suppositione, quod non sit alterum contradictionis extremum, non possit non apponi aliud: atqui in horum Recentium sententia possunt, duo extrema contradictoria simul, & collectivè non apponi, neque ex suppositione vnius extremi contradictionis non apponendi, alterum necessario esse apponendum: ergo possunt decreta diuina omnia collectivè, ac simul deficere, ac non apponi, seu non esse. Minor probatur: quia Recentis isti aliter fieri posse, quod pro aliquo instanti determinatoneutrū e duobus contradictoriis existat, siue quod ne-

ORTEGA
In A. pari
D. VIa

que hoc contradictionis extremum, neque alterum ipsi contradictorie oppositum extremum addit, quia, inquit, hodie, neque datur contradictorium existentie Adami pro ea mensura durationis, qua existit, neque Adami existentia pro eadem mensura: ac proinde utrumque contradictionis huius extremum hodie simul non est. Hoc argumentum ad hominem appositum, quia absolute falso principio contra totam Philosophiam innititur: *Dua propositiones contradictoriae falsificari simul in uno instanti queunt.* Id quod eorum ratione leuiter quidem probat: cum certissimum sit propositionem negatiuam existentie Adami pro ea duratione qua existit verissimam in hoc instanti esse, imo necessariam: cum sit negatiua in materia impossibili, scilicet conjunctionis duarum partium durationis in instanti eodem.

6. Septima nostre conclusionis ratio sit, quam perfectius promissum cert. 1. n. 2. atque ex opposito principio per se noto, & stata lege contradictorium desumitur. Est enim eadem cum illo principio, *quodlibet est, vel non est:* nimirum, non posse dari duo contradictoria simul falsa magis quam simul vera. Sed in hac Recentium sententia possunt dari duo contradictoria simul falsa: ergo eorum sententia est falsa manifeste. Probatur minor: quia in hac sententia, vt ab aliquibus eorum, & Complutensibus, & Salmantinis admittitur, carentia cuiusvis contingentis est, & decretum, & scientia utrumvis scilicet, & quidquid diuinum est impossibile cum rei contingentis existentia: ac proinde dabantur in horum sententia plura non esse, seu carentia plures existentie rei contingentis: quod est dari plura contradictoria existentie cuiusvis creaturæ contingentis. Atque vniuersum idem contra omnes, huius sententie Recentiores euincitur: quia, etsi in decretis solum impossibilem contingentium carentie constituantur, cum rei cuiusvis existentie decreta plura Dei, ex variis finibus, & motibus habiti repugnare nequeant, plura etiam contradictoria illius admitti ab hisce omnibus necessario debent. Tum scienequeunt vnius rei plura contradictoria dari, quin simul duplex contradictorium falsificaret: vidimus citato n. 2. ergo, si rerum carentia in decretis diuinis cum eius existentia impossibilem collocetur, falsificari simul duplex contradictorium poterit. Minor hac probatur: quia ex eo præcise, quod vnum contradictorium rei addit, etsi alterum deficiat, res illa, cuiusque existentia non erunt: ergo erit falsum rem existere, atque erit etiam falsum alterum decretum, quod est etiam carentia, & contradictorium est, suo modo existat, & adfit.

7. Octauo probatur conclusio: quia eo modo, quo carentie viuens multiplicari possunt ei mortes: atque, si in decreto impossibilem cum existentia viuens sit viuens carentia, possunt eius carentie multiplicari: ergo & eius mortes multiplicari poterunt, atque esse plures Petri mortes simul: quod est impossibile: alioqui plurimum mortium Petri reus esset, qui plurima impedimenta impossibilem cum eius vita apposuerat. Nec satis firmum illud Spiritus sancti prologium esset: *statutum est omnibus hominibus semel mori:* cum pluries ex pluribus decretis, cum vniuscuiusque vita impossibilem pluries emori possint. Respondebunt fortasse huic, & antecedenti argumento Petri, & cuiusvis contingentis contradictorium, & carentiam esse hoc, vel illud decretum: ac proinde non esse carentiam, seu contradictoria Petri plura. Sed contra: quia, vel quodvis eorum sufficit ad tollendum adequatè, & absolute e rebus, & existentia Petrum; vel non sufficit, sed utrumque, vel omnia decreta requiruntur. Hoc extremum dici ab aduersariis nequit: cum afferant quodvis impossibilem cum Petri existentia, quod habet vnumquodque decretum seorsim, esse absolutam eius remotionem, & carentiam. Primum autem est insufficientis solutio. Si enim vnumquodque solum est sufficiens, & adequata absoluta Petri remotio, utrumque simul duplex absoluta, & adequata erit: & sane, nisi vnumquodque absoluta, & adequata, & sufficiens Petri remotio sit, ac proinde ad Petrum remouendum alterutrum, ac non utrumque requiratur, alterutrum requiri non potest, vt patet in hac propositione. *Alter oculus requiritur ad videndum, & similibus.*

CERTAMEN V.

Pro veritate eadem argumenta reliqua, oppositionum solutiones, reique totius conclusio.

1. **A**rguo nono. Quia in hac Recentium sententia illud per se notum principium, *Melius est esse, quam non esse:* delirium, vel somniantium vel amentium est. Siquidem melius longe est decretum, vel prædicatum quoduis diuinum, in quo contingentis creati carentia constituit, quam quoduis esse contingentis creaturæ. Decimo. Cum nolitio existentie Petri, & existentia Pauli eadem in Deo esse possit, poterit identificari non esse Petri, cum non esse Pauli, quod est contra Philosophos omnes, & omnium hominum rationem: Undecimo. Negationes erunt affirmatione demonstrabiles contra omnes Philosophos. Duodecimo. Cum melius longe, imo infinites melius sit non esse, quam esse creati cuiusvis contingentis in hac sententia, infinites etiam melius erit, Deum non amare, non glorificare, non videre, atque ipsi non obedire, quam videre, glorificare, amare; quæ de physica etiam bonitate sunt absurdissima. Atque his similia absurda innumera in hac sententia facile quique deducet.

2. Videamus iam quibus tandem fundamentis tam arduæ opinionationis machina innitatur. Arguunt primo. Negatio datur à parte rei, ergo non est pura negatio, sed ens positium. Probatur consequentia: quia pura negatio solum remouet suum oppositum. Si autem à parte rei datur negatio non solum suum oppositum remouet, sed à parte rei seponit: ergo non est pura negatio. Negatur tamen consequentia prima. Ad cuius probationem negotio minoris suppositum: scilicet aliud esse in negatione à parte rei seponere, atque suum oppositum remouere: imo neque in opposito positum seponere, & sui carentiam formaliter à rebus remouere distinctum est; licet positua entia alia semper munia habeant, quam sibi contradictorias negationes à rebus (eo improprio modo, quo in rebus esse dicuntur) remouere. Instant secundo probando consequentiam: quia, si à parte rei carentie pure sint, conueniunt eis entis passionem, veritas transcendentalis: quia est apta terminare iudicium verum affirmans: nimirum esse illam à parte rei. Vnitatis item: quia cuiusque carentia vnica est in se inextensibilis, atque diuisa à carentia alterius cuiusque. Bonitas: quia carentia plures amabiliore sunt, quam suum oppositum: vt patet in carentia penarum inferni. Verum nulla ex his entis proprietatibus conuenit carentiis. Non veritas, quæ stat in Positiua essendi soliditate non apparenti, sicut auri calchi, quod aliud est, quam apparet; eam autem soliditatem essendi, quod nullatenus est nusquam habebit: imo vero iudicio affirmatio, nisi aliquid rationis intercedat de negatione iudicari nequit. Nec bonitas physica; cum solum carentia penarum bonæ sint, quatenus disconueniunt nobis, licet in se bonum physicum, remouent. Unde physice, & in se loquendo, Terantius melior est, quam carentia penarum inferni. Quod autem omisso libera actus prohibiti bona sit, atque actus præcepti mala bonitatis, aut malitia moralis, non physice (quæ sola entis est passio) argumentum est. Sed neque unitas entis conuenit carentiis, quæ omnino non sunt, quare neque ens vnum, sed purum nihil, licet vnius solum entis remotio sit.

3. Obiiciunt rursum. Omisso libera est vere peccatum: ergo absolute est, quando est, ac proinde est ens, & aliquid. Alioqui per nihil Deus sic omittentem damnet. Distinguo maiorem; est peccatum omissionis, fateor: commissionis, diffiteor; & distingo consequens: ergo est vere in morali æstimatione, seu moraliter quando est, concedo; physice, nego. Et similiter distingo consequens secundum, atque confirmationem per nihil physicum, concedo; per nihil morale, nego. Eus autem morale,

morale, quod in puro physico non esse omissionis inuenitur: est affirmatio quadam communis, qua agere contra legem quis censetur, cum eam omissione transgreditur cum aduerentia legis, & libertate. Sed peritiam debere esse ens physicum, nec solum morale: quia cuiusmodi omissioni conuenit transire de potentia ad actum, quod ens physici proprium est. Sed tamen proprius ens physici creati transitus de potentia ad actum est per positum actionem, siue ab eo distinctam, siue ipsi identificatam, non autem per actionis defectum, seu negationem, ut puræ omissiones, seu carentiæ de potentia ad actum transeunt.

4. Opponunt de fide esse omnia in tempore capisse: sed, si carentiæ puræ dantur, verè & realiter fuerunt ex æternitate: ergo non caperunt in tempore. An, si in notione existentia earum diuina, ut obiectis volunt carentiæ rerum stent, in tempore incipient? Nos autem facile respondemus esse, & fuisse realiter, nisi figmento rationis intercedente dici de carentiis non posse: quare verè, & realiter loquendo implicare in terminis minorem, imò quia rerum carentiæ in proprio suo ellendi modo ab æterno fuere, verum de fide est omnia in tempore capisse: quia propriè nihil creatum ex æternitate fuisse, nisi quia ex ea non fuit aliquid, sed suo modo omnium remotiones fuere, verum esse posuit. Dices iterum, Dei nolito carentia rei sit, Deus non poterit se expedire à rei existentia, vel negatione: ergo saltem cum alterutro extrinseco connexus erit. Distinguo antecedens; non poterit se expedire ab alterutro ex necessitate intrinseca Dei ipsius, nego; ex necessitate extrinseca, & intrinseca extremorum contradictorie oppositorum, scilicet rei, vel eius carentiæ, quia alterum ex eis necessario verificandum est, concedo: & nego consequentiam.

5. Opponit, Nihil caret existentia, quin detur nolito existentia vel saltem scientia Dei de non existentia ipsius: aliterutro ex his posito implicat rem existere: ergo alterutra saltem est carentia existentia rei. Probatur hæc consequentia: quia, cum earum quavis rei existentia est impossibilis. Sed negatur facile consequentia: ad cuius probationem respondeo: non quidquid impossibile absolute; & vtrumque, est, antecedenter, vel consequenter cum altero extremo contradictionis, esse formaliter. extremum alterum cum illo impossibile, ut mille exemplis lippis est, & tonioribus notum. Alioqui volitio efficax Dei de existentia, seu carentia Petri esset ipse Petrus: quandoquidem absolute cum eius negatione est impossibilis. Et scientia item de eius existentia, & carentia Petrus esset, cum eius carentia repugnet. Sed quia horum impossibilitas cum Petri carentia altera antecedens, altera consequens, noua est realiter formaliter Petrus. Ita ergo accidit nolito existentia Petri, & scientia de eius carentia diuina. Quare oportet ostendi impossibilitatem earum cum rei existentia formalem realem esse, ut in earum alterutra rei carentiam stare monstraretur. Id autem, probabiliter adhuc, suaderi verant exempla de volitione, & scientia diuinis existentia Petri, quæ, nuper dedimus, aliasque innumera, quæ tædet recensere: sicut, & alias Recentium instantias referre, ac diluere.

6. Possibile est, inquam, nihil malum, seu imperfectum de facto dari: at, si datur puræ carentiæ, ac non esse rerum ab omni positio diuersa, id erit impossibile: ergo stant in aliquo positio. Minor probatur: quia, & lux mala physice, seu imperfecta est: & carentia lucis similiter est mala. Alterutrum adesse necesse est, si carentia non in positio consistant. Maiorem probant: quia alias Deus conueneretur cum aliquo imperfecto & malo hoc, vel illo distinctum. Ad hoc de connectione Dei respondimus numero quarto. Ceterum argumentum totum est carentiæ rerum in positio consistant tenet, si tenet. Nam vel rem, vel eius carentiam dari necesse est: atque rem creatam imperfectum quid esse, & eius carentiam esse priuatiue malam, in quocumque stet, quatenus remouet ens positum, quod bonum transcendentaliter est: quare eo sensu imperfecti & mali priuatiue oppositi ab omnibus negandum est antecedens: nam necessario dandum esse, vel suo modo

Christoph. de Orrega, de Deo Vno. Tomus I.

do, in rebus malum priuatiuum, vel entitatem positum illi contradictorie formaliter oppositam, & repugnans necessarium est: quare & vtrumque abesse simul est omnino impossibile.

7. Rursus obijciunt. Deus non est mortalis, compositus, circumscriptus, mutabilis, &c. nihil significant à positua entitate Dei distinctum: ergo nec Petrus non existit, & similes quidquam à rebus distinctum important. Vtræque enim propositiones negatiue sunt. Negatur facillime consequentia. Nam propositiones illæ, quæ negatiue videntur de Deo dici, negatiue vocentis solummodo sunt, re autem vera, atque ex parte obiecti significati omnino affirmatiue. Nam immortalitas, quæ negatione mortalitatis; simplicitas, quæ negatione compositionis; Immutabilitas, quæ negatione circumscriptiois explicatur, positua prorsus prædicata diuina sunt, ut omnes Theologi statuunt. Negatiue vero propositiones de creaturis, negatiuum quid ex parte obiecti denuntiant, suntque non voce solum, sed re vera, & ex parte obiecti negatiue. Vnde argumentum est. Propositiones ex parte obiecti affirmatiue posituum significant: ergo & ex parte obiecti negatiue posituum etiam significant.

8. Obijciunt alij apud Comptonium supra. Quod non est, iuxta Aristotelem, non scitur: ergo, quod scitur, est: atqui sciuntur, seu cognoscuntur negationes, seu carentiæ: ergo non sunt ex his, quæ non sunt, sed quæ sunt: ac proinde posituum aliquid. Sensus axiomatis est: non sciri ut ens, quod non est, à verè cognoscente, ut ibi S. Thom. siue à nobis non sciri, ut non ens purè, sed entis adinstit, ut obferat Augustinus cap. 3. de vita; atque experimur omnes. Instat: res per se ipsas existunt: ergo per se ipsas sine superaddita carentia non existunt: consequentia hæc ridicula probatur. Primo: quia aliqui duo contradictoria simul falsa dari poterunt, v.g. Nunc Antichristus est per se ipsum sine superaddito: atque: Nunc Antichristus non est per se ipsum sine superaddito. Secundo infertur alias, nulla dari contradictoria. Cum affirmatiua habeat pro obiecto ens, siue existentiam: negatiua vero non existentiam, seu entis carentiam quæ aliud ens est: ac proinde non sunt eiusdem de eodem. Respondetur ad primum secundam propositionem negantem esse manifeste veram: neque enim affirmat negationem Petri nunc esse per ipsam entitatem Petri sine superaddita negatione, seu carentia; sed Petri per se ipsum, ac sine superaddito actualem existentiam, quæ in affirmatiua contradictoria asserbatur. Ad secundum nego non fore contradictoria eiusdem de eodem. Nam eadem existentia, seu entitas, & esse rei quæ affirmatur de illa in contradictoria negatur: in quocumque carentiæ consistant: multoque magis præcise aduersarios argumentum: cum ex eis nemo carentias cum ente positum, cuius carentiæ sunt, identificet, ne omnia chimæ reddat: sed cum alto, quod rei carentiam impedit, quod implicet esse idem cum illa. Nos autem idem obiectum & affirmatum, & negatum assignamus.

9. Ex quibus omnibus constat rerum contingentium carentias in mera rerum remotione, & defectu formaliter stare sine vilo positio, atque esse putum rei non esse, ut hæc Philosophis, ac Theologis omnibus in confesso, atque in manifestis veritatibus sunt. Constat item nihil ab hisce Recentioribus asserri, quod communem omnium apprehensionem, fixumque, & statum sapientium omnium iudicium corrigendum aduersariorum argumentis euincat.

DISPUTATIO IX.

De dominio, & Regno diuino.

OMNIUM, Regnumque Dei in hac disputatione coniungi, quia vtrumque sub generali dominij ratione coarctetur. Etenim dominium alicuius

V

rum